

Praktijkvoorbeeld Werkgroep PO-VO Zutphen

“Er is geen sprake meer van wij-zij”

Zes vo-scholen en 85 basisscholen in de regio Zutphen hebben zich verenigd in de Werkgroep PO-VO. Doel van de werkgroep is dat elke leerling vanuit de basisschool soepel doorstroomt naar een passende plaats in het voortgezet onderwijs. Goede afspraken en procedures, betrokkenheid en vertrouwen zijn belangrijke succesfactoren, zo blijkt uit een gesprek met Edward Harmsen, afdelingsleider onderbouw van het Baudartius College in Zutphen, Irma Pieper directeur Montessori kindcentrum de Plotter in Zutphen en Patty van Scherpenzeel, onafhankelijk voorzitter van de werkgroep.

Visie en uitgangspunten

Het belang van de leerling centraal

“Deze regio heeft te maken met krimp, dus er is sprake van concurrentie tussen scholen. Dat mag niet ten koste gaan van de leerling. Daarom is het belangrijkste uitgangspunt van de werkgroep dat het belang van de leerling centraal staat, en dus niet het belang van de school. Dat uitgangspunt is richtinggevend voor alle besluiten en activiteiten van de werkgroep.”

Advies van de basisschool uitgangspunt

“Er is bij ons geen discussie over de vraag of het schooladvies leidend of bindend is. Dat is ons uitgangspunt! De professionaliteit van basisscholen staat niet ter discussie.”

Elkaar kennen

“Het is in het belang van kinderen dat basisscholen de gang van zaken in vo-scholen kennen en andersom. Daarmee verdwijnt de ‘knip’ tussen basisonderwijs en voortgezet onderwijs en ontstaat er een doorgaande lijn. Het is ook belangrijk dat de *mensen* elkaar kennen: de lijnen zijn kort en je kunt snel handelen als dat gewenst of nodig is.”

Edward Harmsen

Irma Pieper

Patty van Scherpenzeel

De praktijk

Convenant

“We hebben het veld allereerst zeer uitvoerig geconsulteerd over de eisen die we aan een overdrachtssysteem stellen en over allerlei andere thema’s die spelen rond de overgang po-vo. Op basis daarvan hebben we de kaders vastgesteld waarbinnen de werkgroep moet werken. De afspraken zijn vastgelegd in een convenant dat door zes vo-scholen en 85 basisscholen is ondertekend. De neuzen stonden al snel dezelfde kant op en de betrokkenheid nam toe. Daar plukken we vele vruchten van: iedereen is altijd aanwezig bij de vergaderingen van de werkgroep en als er iets moet worden uitgewerkt, is er in no time een subgroepje gevormd.”

Zutphens OKR

“We hebben gezamenlijk gekozen voor OSO (Overstapservice Onderwijs). Daarnaast hebben we een stramien ontwikkeld voor het onderwijskundig rapport, het ‘Zutphens OKR’. Het is één A4-tje met de meest essentiële informatie, zodat de vo-school snel een beeld van de leerling heeft. Het is heel prettig en efficiënt dat alle basisscholen met hetzelfde OKR werken.”

Stappenplan

“In overleg met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs heeft de werkgroep voor de aanmelding, toelating en plaatsing een stappenplan opgesteld. Kern daarvan is dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften vroeg in beeld zijn. Zo worden deze leerlingen al halverwege groep 7 bij het samenwerkingsverband aangemeld en geeft de basisschool aan het eind van groep 7 voor alle leerlingen een pre-advies. De vo-scholen hebben afgesproken dat zij voor 1 maart geen aanmeldingen aannemen. Ook de voorlichting en de open dagen stemmen zij met elkaar af. De scholen hebben bijvoorbeeld afgesproken dat ze voor de kerstvakantie niets aan voorlichting en werving doen. Overigens profileren de vo-scholen zich wél heel duidelijk. Dat is immers in het belang van de leerling: die moet een passende keuze kunnen maken.”

Warme overdracht

“In april organiseert het samenwerkingsverband vo een bijeenkomst, waar leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften worden besproken. Het bleek organisatorisch helaas niet haalbaar om voor álle leerlingen zo’n warme overdracht te realiseren. Wel hebben we afgesproken dat vo-scholen altijd contact kunnen opnemen met de basisschool als ze een leerling willen bespreken.”

Kijkbezoeken

“Om elkaar beter te leren kennen en van elkaar te leren, organiseren we elk jaar kijkbezoeken. Vorig jaar bezochten leerkrachten van de basisschool het voortgezet onderwijs en dit jaar is het andersom. Dit jaar staat het thema ‘klassenmanagement en differentiatie’ centraal, omdat het vo daarin veel van het po kan leren. Het is mooi om te ervaren dat mensen zeer gemotiveerd zijn om bij elkaar in de klas te kijken en van elkaar te leren. Er doen veel leraren mee aan de kijkdagen.”

Informatie verzamelen en delen

“We zien dat de behoefte groeit om informatie te verzamelen en te delen. Binnenkort gaan we bijvoorbeeld een enquête afnemen onder alle brugklasleerlingen: hoe heb je de overgang ervaren? Kun je met je vragen terecht bij je mentor? Ben je goed voorbereid op de overstap? Zo verzamelen we informatie over de effectiviteit van ons beleid. Ook zijn we bezig met een analyse van de op- en afstroom tot en met het examenjaar in het vo. Zo krijgen basisscholen een goed beeld van de kwaliteit van hun schooladviezen.”

Resultaten

“Het is nog te vroeg om te kunnen vaststellen of de werkgroep haar doelstelling bereikt, maar we zien al veel opbrengsten. Er is een duidelijke procedure en er zijn heldere afspraken. We leren elkaar steeds beter kennen en dat leidt tot een goede afstemming. We spreken elkaar ook makkelijker aan. Het vertrouwen tussen po en vo is sterk toegenomen; er is geen sprake meer van wij-zij.”

Aandachtspunten

“We worstelen nog met de wetgeving over privacy: welke informatie mag je wel en niet delen en op welke manier moet je dat doen? De regelgeving hierover is onduidelijk. We hebben extern advies ingewonnen, maar de deskundigen geven geen eenduidige antwoorden. Wij denken dat het nooit in het belang van een leerling is om relevante informatie *niet* te delen. Maar de discussie is dan natuurlijk: wat is relevante informatie?”

Tips

- Stel bij elke keuze, beslissing of discussie de vraag: wat is het belang van de leerling?
- Investeer bij de start in draagvlak en betrokkenheid.
- Zorg ervoor dat alle deelnemers van de werkgroep beslissingsbevoegd zijn. Dat bevordert de slagvaardigheid van de werkgroep.
- Stel een onafhankelijke voorzitter aan. Dat bevordert het onderlinge vertrouwen en helpt knopen door te hakken.
- Stem activiteiten af met de samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.
- Leer elkaar en elkaars praktijk kennen.

Meer informatie

Edward Harmsen
e.harmsen@baudartius.nl

Irma Pieper
irmapieper@archipelprimair.nl

Patty van Scherpenzeel
pvenscherpenzeel@planet.nl

